

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

УДК 378.014.3:811.161.2

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17817561>

**Формування академічного письма як компонента професійної
іншомовної підготовки (для здобувачів освіти нефілологічних
спеціальностей)**

Іконнікова Марина Валеріївна,

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри української мови і
літератури, іноземних мов та перекладу, Відкритий міжнародний
університет розвитку людини «Україна», м. Київ, Україна,
<https://orcid.org/0000-0003-1530-5133>

Петрушенко Ольга Олександрівна,

кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри соціально-гуманітарних
дисциплін, викладач-методист соціально-гуманітарних дисциплін,
Університет економіки і підприємництва, м. Хмельницький, Україна,
<https://orcid.org/0009-0000-0991-9898>

Фридрих Ірина Ігорівна,

викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,
Університет економіки і підприємництва, м. Хмельницький, Україна,
<https://orcid.org/0009-0008-0637-7243>

Прийнято: 18.11.2025 | Опубліковано: 30.11.2025

***Анотація.** Актуальність дослідження зумовлена зростанням вимог до
рівня іншомовної академічної комунікації здобувачів нефілологічних*

спеціальностей та необхідністю інтеграції академічного письма в професійно орієнтовану підготовку відповідно до міжнародних освітніх стандартів. У сучасному університетському середовищі академічне письмо є не лише інструментом створення наукових текстів, а й важливою умовою розвитку критичного мислення, інформаційної культури та професійної мобільності здобувача освіти. **Мета.** Метою статті є обґрунтування змістових, компетентнісних і методичних засад формування академічного письма як вагомого компонента професійної іншомовної підготовки здобувачів нефілологічних спеціальностей, а також визначення педагогічних умов, що забезпечують ефективність цього процесу. **Методи.** У роботі застосовано аналіз сучасних наукових підходів до розвитку іншомовної писемної компетентності, систематизацію структурних компонентів академічного письма, порівняльно-узагальнювальний аналіз освітніх практик, а також структурно-логічний метод для виокремлення етапів, компетентностей і педагогічних умов формування академічного письма. **Результати.** У статті академічне письмо окреслено як інтегративну компетентність, що поєднує когнітивний, лінгвістичний, комунікативний та технологічний компоненти, кожен із яких відіграє окрему роль у професійній іншомовній підготовці. Узагальнено основні вміння, які формуються через засоби іншомовного академічного письма, та встановлено їхній вплив на професійну діяльність здобувачів нефілологічних спеціальностей. Запропоновано структурований алгоритм удосконалення навичок академічного письма, що охоплює мотиваційно-орієнтаційний, аналітико-лінгвістичний, практико-творчий і рефлексивно-оцінювальний етапи. Обґрунтовано педагогічні умови, які сприяють ефективному опануванню академічного письма в іншомовному середовищі та дослідницькій автономії здобувачів освіти. **Висновки.** Іншомовне академічне письмо є одним із вагомих чинників професійного становлення здобувачів нефілологічних

спеціальностей, оскільки визначає комплексний розвиток аналітичних, комунікативних, термінологічних та інформаційних умінь, необхідних для інтеграції в міжнародний освітньо-науковий простір. Результати дослідження можуть бути використані у викладанні іноземних мов для нефілологічних спеціальностей, а також слугувати основою для подальших наукових розвідок щодо методичного забезпечення й цифрової підтримки академічної писемності.

Ключові слова: наукова комунікація, термінологічна компетентність, іношомовна писемність, освітні технології, методичне забезпечення, цифрові інструменти.

Formation of academic writing as a component of professional foreign-language training (for non-philology students)

Maryna Ikonnikova,

Doctor of Sciences in Pedagogy, Professor, Professor Department of Ukrainian Language and Literature, Foreign Languages, and Translation,
Open International University of Human Development «Ukraine», Kyiv, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0003-1530-5133>

Olha Petrushenko,

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Social and Humanitarian Disciplines, Teacher-Methodologist, Department of Social and Humanitarian Disciplines, University of Economics and Entrepreneurship, Khmelnytskyi, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0000-0991-9898>

Irina Fridrik,

Teacher, Department of Social and Humanitarian Disciplines,
University of Economics and Entrepreneurship, Khmelnytskyi, Ukraine,
<https://orcid.org/0009-0008-0637-7243>

Abstract. *The study's relevance stems from the growing need for a high level of foreign-language academic communication among applicants for non-philological specialities, as well as the need to integrate academic writing into professionally oriented training in accordance with international educational standards. In the modern university environment, academic writing is not only a tool for creating scientific texts, but also an essential condition for the development of critical thinking, an information culture, and the professional mobility of the applicant for education. The **purpose of the article** is to substantiate the content, competence and methodological principles of the formation of academic writing as a key component of professional foreign language training of applicants for non-philological specialities, as well as to determine the pedagogical conditions that ensure the effectiveness of this process. **Methods.** The study uses an analysis of modern scientific approaches to the development of foreign-language written competence, a systematisation of the structural components of academic writing, a comparative and general analysis of educational practices, and a structural-logical method for identifying stages, competencies, and pedagogical conditions for the formation of academic writing. **Results.** The article defines academic writing as an integrative competence that combines cognitive, linguistic, communicative and technological components, each of which plays a separate role in professional foreign language training. The key competencies developed through foreign-language academic writing are summarised, and their impact on the professional activities of applicants for non-philological specialities is outlined. A structured algorithm for the formation of academic writing skills is proposed, covering*

*motivational-orientational, analytical-linguistic, practical-creative and reflective-evaluative stages. The pedagogical conditions that ensure adequate mastery of academic writing in a foreign-language environment and contribute to the development of students' research autonomy are substantiated. **Conclusions.** Foreign-language academic writing is one of the key factors in the professional development of non-philological majors, as it provides comprehensive development of analytical, communicative, terminological, and information skills necessary for integration into the international educational and scientific space. The study's results can be used in teaching foreign languages to non-philological majors. They can serve as the basis for further scientific research on methodological and digital support for academic writing.*

Keywords: *scientific communication, terminological competence, foreign language writing, educational technologies, methodological support, digital tools.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах трансформації вищої освіти зростає потреба в цілеспрямованому формуванні в здобувачів нефілологічних спеціальностей уміння здійснювати професійну іншомовну комунікацію відповідно до міжнародних стандартів академічної культури. Поступове зміщення акценту від традиційного засвоєння мовних знань до розвитку здатності працювати з науковими текстами, аргументувати професійні висновки та дотримуватися принципів академічної доброчесності висуває нові вимоги до організації освітнього процесу. З огляду на це, академічне письмо набуває статусу базового інструменту професійної підготовки, оскільки забезпечує структуровану, логічно вибудовану та науково коректну комунікацію іноземною мовою.

Попри актуальність завдання, у більшості освітніх програм для нефілологів рівень сформованості іншомовної писемної компетентності залишається недостатнім. Найскладнішими аспектами для здобувачів освіти є

опрацювання наукових джерел, правильне використання термінології, дотримання жанрово-стилістичних норм, а також уміння вибудовувати обґрунтований академічний текст. Це зумовлює необхідність переосмислення змістових, методичних і технологічних підходів до вдосконалення академічного письма в контексті професійної іншомовної підготовки.

Проблематика теми тісно пов'язана з важливими науковими та практичними викликами. З одного боку, сучасна академічна спільнота очікує від молодих фахівців здатності створювати наукові й аналітичні тексти міжнародного рівня – статті, звіти, грантові пропозиції, огляди досліджень. З іншого боку, професійна діяльність нефілологів дедалі частіше передбачає участь у міжнародних проєктах, роботу з англomовними джерелами, міжкультурну взаємодію й представлення результатів своєї діяльності в глобальному науковому просторі. Саме тому формування іншомовного академічного письма постає як комплексна науково-практична проблема, що визначає конкурентоспроможність майбутнього фахівця та його інтеграцію у світовий освітньо-науковий простір.

Крім того, формування іншомовної компетентності академічного письма має розглядатися як наскрізний процес, інтегрований у всі рівні вищої освіти. Зокрема, на етапі бакалаврату академічне письмо забезпечує опанування базових умінь критичного аналізу та роботи з науковими джерелами. При цьому для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти воно стає ключовим інструментом створення дослідницьких проєктів і наукових текстів підвищеної складності. Своєю чергою для здобувачів третього рівня вищої освіти набуті навички є умовою для повноцінної участі у міжнародному академічному житті та однією з вимог до підготовки й захисту кваліфікаційних робіт. Саме тому така безперервність розвитку компетентності забезпечує професійну зрілість здобувача та відповідає сучасним стандартам університетської підготовки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз сучасних наукових підходів до проблеми формування академічного письма в професійній іншомовній підготовці розкриває низку взаємопов'язаних напрямів, зокрема теоретико-методологічні основи дослідницької підготовки, методики викладання академічного письма в розумінні немовних спеціальностей, роль цифрового освітнього середовища, міжкультурні аспекти та міжнародні практики підтримки іншомовних здобувачів. Так, Ю. Р. Слодиницька [1] розглядає розвиток науково-дослідницької компетентності як фундамент університетської інновації, акцентуючи увагу на необхідності створення освітнього середовища, що стимулює самостійну дослідницьку активність. Практичний досвід упровадження курсів академічного письма для здобувачів освіти нефілологічних спеціальностей описує С. В. Глушук [2], наголошуючи на важливості поєднання мовної підготовки з навичками критичного мислення.

Водночас А. В. Вихрущ [3] детально вивчає структуру академічного письма й визначає його основні компоненти, які мають бути інтегровані в навчальний процес. Дослідники Н. Каліберда та О. Осадча [4] аргументують ефективність жанрового підходу, який сприяє вдосконаленню умінь створювати тексти різних наукових форматів. Дещо ширше питання інтеграції мовної підготовки в професійне навчання розкриває О. Ю. Бойко [5], підкреслюючи роль CLIL-методики в становленні англомовної писемної компетентності.

Комплексний погляд на міждисциплінарні та міжкультурні аспекти підготовки майбутніх фахівців пропонують О. Арделян та ін. (O. Ardelian et al.) [6]. Учені Н. Курасова та ін. (N. Kurasova et al.) [7] зосереджуються на впливі онлайн-ресурсів і цифрових платформ на побудову індивідуальних освітніх траєкторій. Аналогічно, І. Бичук та ін. (I. Bychuk et al.) [8] відзначають

трансформаційний ефект цифрових систем у розвитку академічної мобільності та навичок письма.

Питання нормативного забезпечення розглядає І. Рега та ін. (I. Rega et al.) [9], які аргументують важливість законодавчої підтримки академічної доброчесності. У своїй статті О. М. Фенцик [10] уточнює змістовий склад компетентностей, необхідних для формування академічної грамотності. Практичні аспекти викладання курсу «Іншомовне академічне письмо» для нефілологів подані в роботі Н. В. Петрушової та ін. [11].

Цифрові й культурно-комунікативні аспекти аналізують І. Бурлакова та ін. [12], які описують типологію цифрових освітніх середовищ, а також Т. М. Левченко і Л. А. Шимченко [13], які підкреслюють інтегративну роль академічного письма в професійній підготовці здобувачів освіти. Тематику розвитку писемної компетентності у мовній освіті продовжують Л. Л. Король і Л. М. Черчата [14], наголошуючи на потребі поступового формування навичок через практико-орієнтовані завдання.

Більш прикладний аспект цифровізації письма висвітлює І. Харченко [15], демонструючи можливості LMS-платформ для поліпшення інформаційної грамотності. Технологічні зміни в освітньому середовищі показано в праці А. М. Геревенка та ін. [16]. У локальному контексті питання організації навчання й контролю академічної доброчесності вивчають М. О. Зуєнко та ін. [17]. Потенціал цифрових платформ у підвищенні якості академічного письма здобувачів вищої освіти досліджує О. О. Осова [18], обґрунтовуючи їхню роль у розвитку інформаційної та аналітичної грамотності.

Отже, аналіз наукових джерел свідчить, що сучасні підходи до формування академічного письма розвиваються в трьох взаємопов'язаних напрямках: теоретичному (структура, зміст, компетентності), практичному (інтеграція курсів у навчальні програми) та технологічному (цифрові

платформи, мультимодальність, онлайн-взаємодія). Матеріали окреслюють перспективи створення цілісної моделі навчання академічного письма, яка поєднує жанрові, інформаційні, міжкультурні й цифрові компоненти, утім мають і суттєві прогалини – нестачу емпіричних досліджень та стандартизованих методичних рішень для українського середовища.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Незважаючи на активний розвиток досліджень у сфері професійної іншомовної підготовки, низка аспектів формування академічного письма для здобувачів нефілологічних спеціальностей досі вивчена не повною мірою. Насамперед недостатньо опрацьованим є питання інтеграції академічного письма в професійно орієнтований зміст навчання. Більшість наявних методичних моделей ґрунтується на підходах, розроблених для філологічної освіти, тоді як потреби нефілологів значно ширші й повинні враховувати специфіку міждисциплінарного та професійного дискурсу.

Мало уваги приділено механізмам формування критичного мислення, вміння вибудовувати логічно цілісний текст, використовувати термінологію відповідно до галузевих стандартів. Попри те, що ці компоненти є основними для забезпечення академічної писемності, їх часто розглядають факультативно або в межах окремих тем без глибокої методичної інтеграції.

Причини таких прогалин криються у фрагментарності навчальних програм, відсутності узгодженості між теоретичними положеннями та реальними потребами професійної підготовки, а також у недостатньому застосуванні цифрових інструментів і платформ, які могли б підтримувати розвиток писемних компетентностей у динамічному освітньому середовищі. Саме ці обмеження визначають складність формування цілісної, методично збалансованої моделі іншомовного академічного письма, яка відповідала б вимогам глобального академічного простору.

Запропоноване дослідження покликане частково усунути наявні недопрацювання через уточнення змістових характеристик академічного письма, систематизацію компетентностей, що формуються під час професійної іншомовної підготовки, та обґрунтування педагогічних умов, які забезпечують ефективність цього процесу.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є наукове обґрунтування змістових та методичних підходів до формування академічного письма як вагомого компонента професійної іншомовної підготовки здобувачів нефілологічних спеціальностей. Для досягнення поставленої мети необхідно розв'язати такі дослідницькі завдання:

1. З'ясувати зміст, структуру та функціональне призначення академічного письма в процесі професійної іншомовної підготовки.

2. Визначити та систематизувати основні компетентності, що формуються через засоби іншомовного академічного письма, і проаналізувати їхній вплив на професійну діяльність здобувачів нефілологічних спеціальностей.

3. Обґрунтувати педагогічні умови, методи та поетапну модель удосконалення навичок іншомовного академічного письма.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний етап розвитку вищої освіти характеризується інтенсивними глобалізаційними змінами та зростанням вимог до професійної мобільності майбутніх фахівців. У цих умовах особливої актуальності набуває перехід від традиційної моделі передавання знань до формування здатності здобувачів самостійно генерувати інтелектуальний продукт, здійснювати пошук, аналіз і критичне осмислення інформації. Інтеграція України в європейський освітній простір посилює орієнтацію університетської підготовки на дослідницьку парадигму, у якій академічне письмо розглядають як базовий інструмент наукової комунікації [1]. Адже володіння навичками іншомовного академічного письма сприяє

залученню майбутніх фахівців у міжнародний освітньо-науковий простір, поліпшує розвиток критичного мислення та вміння презентувати результати власних досліджень відповідно до академічних норм.

З огляду на збільшення вимог до якості академічної комунікації, заклади вищої освіти поступово змінюють підходи до іншомовної підготовки, посилюючи увагу до вироблення навичок академічного письма, що забезпечують здатність створювати структуровані, аргументовані й науково виважені тексти. Якщо раніше елементи академічного письма інтегрувалися в окремі тематичні блоки різних курсів, то нині акцент зміщено на системний розвиток умінь писемного й усного наукового висловлювання, особливо в іншомовному середовищі. Водночас така трансформація сприяє тому, що здобувачі освіти оволодівають не лише мовними інструментами, а й культурою відповідального, доброчесного та стандартизованого академічного письма, що є невід'ємною частиною їхньої професійної підготовки [11, с. 79].

Подальша трансформація підходів до іншомовної та академічної підготовки здобувачів спричинена змінами в глобальному комунікативному середовищі та зростанням ролі цифрових і міжкультурних практик у професійній діяльності. У дослідженнях зазначено, що формування навичок письмової комунікації потребує інтеграції методологій, які можуть забезпечити розвиток предметно-мовної взаємодії та аналітичного мислення, зокрема методології предметно-мовного інтегрованого навчання CLIL (Content and Language Integrated Learning), що підсилює здатність здобувачів ефективно працювати з іншомовними текстами та генерувати власні аргументовані повідомлення [5, с. 133–146]. У сучасному освітньому середовищі вагоме значення має міжкультурна взаємодія та мобільність, що природно підвищує вимоги до якості академічної комунікації. Відповідно це зумовлює необхідність формування в здобувачів умінь вивчати інформацію в багатокультурному контексті та адаптувати власні наукові тексти до

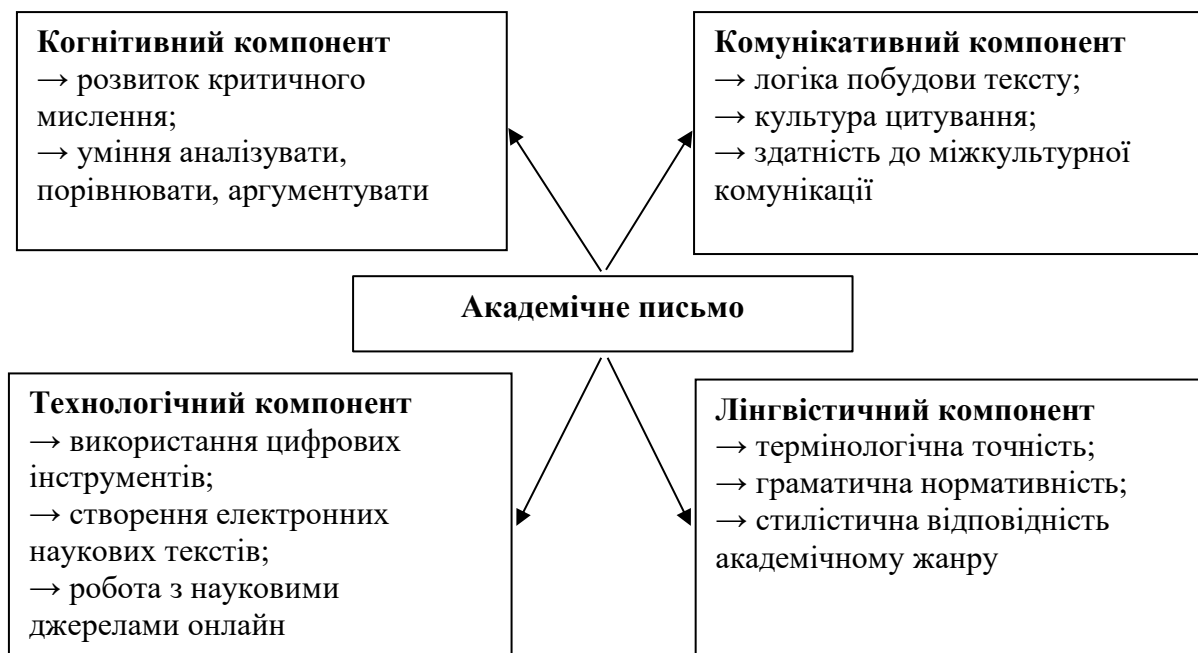

міжнародних стандартів. Водночас розвитку писемної компетентності сприяє поширення персоналізованих цифрових рішень і інтерактивних технологій, які збільшують можливості індивідуальних освітніх траєкторій. У результаті створення якісних академічних текстів дедалі тісніше пов'язується з професійною мобільністю та готовністю працювати в глобальному науковому просторі, що визначає актуальність поглибленої іншомовної підготовки.

У сьогочасному освітньому просторі академічне письмо розглядають не лише як інструмент текстотворення, а як комплексну компетентність, що формує здатність майбутнього фахівця до аналітичного мислення, наукової комунікації та професійної інтеграції в глобальне середовище. Для здобувачів нефілологічних спеціальностей іншомовне академічне письмо набуває особливого значення, оскільки забезпечує не лише опанування іншомовної термінології, але й уміння структуровано презентувати результати професійної діяльності згідно з міжнародними стандартами. Структуризація компонентів академічного письма дає змогу системно визначити його вплив на розвиток професійної іншомовної компетентності (рис. 1).

Рисунок 1

Структурні компоненти академічного письма та їхнє значення для професійної іншомовної підготовки здобувачів нефілологічних спеціальностей

Джерело: сформовано авторами на основі [3, с. 112–116; 10, с. 226–231]

Як показано на рисунку 1, академічне письмо функціонує як багаторівнева система, де кожен компонент виконує специфічну функцію у формуванні професійної іншомовної компетентності. Така структуризація відображає інтегративну природу академічного письма та свідчить про те, що воно є фундаментом розвитку професійної іншомовної діяльності здобувачів різних спеціальностей та основою їх аналітичного й дослідницького мислення.

Аналіз теоретичних засад удосконалення академічного письма потребує врахування динаміки розвитку сучасної науки, особливостей освітнього середовища та трансформацій, які визначають професійні вимоги до фахівців нефілологічних спеціальностей [3, с. 112]. Вагомим чинником професійного становлення сучасного фахівця є вироблення дослідницьких компетентностей, оскільки саме вони поліпшують уміння працювати з науковими джерелами, формулювати аргументовані висновки та презентувати результати власних

досліджень. Водночас активна участь здобувачів у науковій діяльності сприяє зростанню рівня академічної комунікації та підвищує їхню готовність до роботи в міжнародному середовищі. За умов воєнного стану та широкого впровадження дистанційних форматів актуальності набуває інформаційно-освітнє середовище, яке інтегрує цифрові технології й новітні педагогічні підходи, забезпечуючи доступність навчальних ресурсів і підтримку різних форм академічної взаємодії [15, с. 348].

Варто зазначити, що нормативна база України у сфері вищої освіти підкреслює важливість функціонування якісного інформаційного та організаційного забезпечення освітнього процесу. Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» [19], система внутрішнього забезпечення якості охоплює низку процедур, зокрема таких, як надання ресурсів, розвиток інформаційних систем управління освітньою діяльністю, ефективний контроль за дотриманням академічної доброчесності та запобігання порушенням, пов'язаним з академічним плагіатом.

Отже, формування іншомовного академічного письма сприяє появі в здобувачів нефілологічних спеціальностей комплексу компетентностей, що виходять далеко за межі суто мовної підготовки. Академічне письмо забезпечує розвиток умінь, які є основою професійної мобільності, здатності до дослідження та участі в міжнародній комунікації (табл. 1).

Таблиця 1

Основні компетентності, сформовані через іншомовне академічне письмо, та їхній вплив на професійну діяльність

Компетентність	Які навички формуються через академічне письмо	Практичний ефект у професійній діяльності
Критичне мислення	Аналіз інформації, оцінювання джерел, логічне обґрунтування	Ухвалення зважених професійних рішень, здатність оцінювати ризики
Лінгвістична компетентність	Термінологічна точність, структурована мова, відповідність академічному стилю	Підготовка звітів, статей, технічної документації міжнародного рівня

Комунікативна компетентність	Структурування текстів, аргументована подача думок, культура цитування	Ефективна участь у міжнародних проєктах, презентація результатів
Інформаційно-технологічна компетентність	Робота з джерелами, цифрові інструменти, електронні бібліотеки	Використання сучасних платформ для досліджень і комунікації
Міжкультурна компетентність	Урахування культурних норм академічного спілкування	Професійне залучення в глобальне академічне середовище

Джерело: сформовано авторами на основі [4, с. 261–270, 14, с. 146–150; 18, с. 180–183]

Розгорнута характеристика компетентностей дає можливість оцінити потенціал академічного письма як визначального елементу професійного становлення здобувача освіти. Відомості таблиці 1 демонструють, що іншомовне академічне письмо виконує роль мультиплікативного механізму, який формує не одну, а цілий спектр компетентностей, необхідних для професійної діяльності сучасного фахівця. Виявлений взаємозв'язок між мовними, когнітивними й комунікативними вміннями підтверджує, що їх збалансований розвиток стає основою професійної автономії та конкурентних переваг майбутніх спеціалістів у глобальному освітньо-професійному просторі.

У новітніх дослідженнях академічне письмо окреслюють як багатокomпонентне утворення, що поєднує мовні, когнітивні, аналітичні та комунікативні вміння. Відповідно його структура охоплює не лише володіння лексико-граматичними засобами, стилістичною нормою та синтаксичною організацією тексту, а й ширший комплекс металінгвістичних компетентностей – логічність мислення, вміння аргументувати, здатність до критичного оцінювання інформації, дотримання принципів об'єктивності та поваги до інтелектуальної власності [4]. Саме тому опанування академічним письмом є головною передумовою становлення наукової культури здобувача освіти та невід'ємною частиною підготовки до дослідницької діяльності.

Проведене дослідження показало, що модернізація освітніх програм та їх узгодження з європейськими стандартами вимагають переосмислення концептуальних і методичних основ професійної підготовки. У світовій практиці сформувалося уявлення про три основні групи компетентностей – академічну, інформаційну та міжкультурну грамотність, що гарантують ефективність академічного письма в іншомовному середовищі.

Академічне письмо розглядають не лише як техніку створення тексту, а як творчу, інтелектуально насичену діяльність, спрямовану на продукування науково обґрунтованих знань. Важливу роль у розвитку цієї компетентності відіграє цифрове освітнє середовище – комплекс інформаційних ресурсів та комунікаційних інструментів, що забезпечують підтримку іншомовної взаємодії і відкривають доступ до автентичних матеріалів. Використання цифрових платформ сприяє тому, що здобувачі освіти не лише краще опановують жанрові та стилістичні особливості академічних текстів, а й набувають умінь критично аналізувати інформацію, структурувати результати власних досліджень і формувати доказові висновки [18, с. 182]. З огляду на це, процес удосконалення іншомовного академічного письма має вибудовуватися як поетапна, структурована система, що передбачає поступовий перехід від базових репродуктивних умінь до здатності самостійно створювати науково виважений, логічно організований і академічно доброчесний текст іноземною мовою. Визначення відповідних педагогічних умов і побудова алгоритму етапів підготовки дають змогу розробити цілісну модель формування цих навичок (рис. 2).

Рисунок 2

Педагогічні умови та етапи формування іншомовного академічного письма в здобувачів нефілологічних спеціальностей

Джерело: власна розробка авторів

Представлений алгоритм демонструє логіку переходу від становлення мотиваційної основи до розвитку глибоких професійно орієнтованих навичок іншомовного письма. Така структурована модель допомагає інтегрувати методи, прийоми та педагогічні умови в єдину систему, забезпечуючи поступове зростання рівня академічної компетентності. Алгоритм є універсальним та може бути адаптований для будь-якої нефілологічної спеціальності.

Отже, узагальнення здійсненого дослідження підтверджує, що іншомовна компетентність академічного письма є одним з визначальних чинників професійного становлення сучасного фахівця та його здатності ефективно взаємодіяти в міжкультурному й міжнародному академічному просторі.

Розвиток академічного письма невіддільний від культури академічної доброчесності. Опанування правил цитування, коректного використання джерел, дотримання жанрових норм та уникання плагіату є основою відповідального створення наукових текстів. Саме тому формування писемної компетентності одночасно є механізмом запобігання недоброчесним практикам і забезпечує прозорість та наукову обґрунтованість результатів навчальної діяльності.

Отже, розвиток академічної грамотності як компонента академічної доброчесності є тривалим і багаторівневим процесом, який потребує узгоджених дій на всіх етапах освітньої траєкторії. У сучасних умовах концепція розвитку академічної грамотності має стати одним із базових принципів функціонування закладів вищої освіти. Центральне місце в ній посідає академічне письмо, яке синтезує знання, мовні та аналітичні вміння, дослідницьку культуру та здатність до відповідального використання інформації. Саме тому формування компетентностей академічного письма необхідно розглядати як невід'ємну частину розвитку науково-дослідницької компетентності здобувачів освіти, що має забезпечуватися принципами безперервності та поступовості.

Висновки. Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що академічне письмо відіграє важливу роль у структурі професійної іншомовної підготовки здобувачів нефілологічних спеціальностей. Його значущість зумовлена можливістю інтегрувати когнітивні, лінгвістичні, комунікативні та інформаційно-технологічні вміння в єдину систему, яка забезпечує готовність

майбутнього фахівця до участі в академічному та професійному дискурсі міжнародного рівня. Отримані результати засвідчили, що академічне письмо вдосконалює не тільки писемні навички, а й комплекс мовних, когнітивних та комунікативних умінь, які визначають рівень іншомовної професійної компетентності здобувача.

Узагальнення компетентностей, сформованих через засоби академічного письма, підтвердило їхній прямий зв'язок зі здатністю здобувачів працювати з науковими джерелами, оперувати термінологією, створювати структуровані й аргументовані тексти, дотримуватися стандартів академічної доброчесності. Обґрунтована модель вироблення навичок академічного письма, побудована за логікою поступального розвитку – від мотиваційного складника до рефлексивно-оцінювального, – дала змогу представити чіткий алгоритм методичного супроводу, адаптований до потреб нефілологічних спеціальностей.

Перспективи подальших досліджень вбачаються в розробленні методичних рішень, здатних посилити міждисциплінарний потенціал академічного письма, а також у вивченні можливостей цифрових платформ та інтелектуальних технологій для підтримки й удосконалення іншомовної писемної компетентності. Особливо актуальним є формування індивідуальних освітніх траєкторій та використання адаптивних цифрових інструментів, що сприятимуть підвищенню якості професійної підготовки в глобалізованому освітньому середовищі.

Список використаних джерел

1. Слодиницька Ю. Р. Формування науково-дослідницької компетентності здобувачів вищої освіти в умовах інноваційного університетського середовища. *Академічні візії*. 2025. № 42. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15395564>.

2. Глушук С. В. Основи академічного письма як обов'язковий компонент підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр». *Інноваційна педагогіка*. 2024. № 73. С. 53–56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/73.10>.

3. Вихрущ А. В. Академічне письмо: структура і завдання. *Медична освіта*. 2021. № 1. С. 112–116. DOI: <https://doi.org/10.11603/me.2414-5998.2021.1.11979>.

4. Каліберда Н., Осадча О. Сучасні підходи до вивчення іншомовного академічного письма студентами немовних факультетів. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2021. № 2 (20). С. 261–270. URI: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/handle/lib/77185> (дата звернення: 22.09.2025).

5. Бойко О. Ю. Місце методології CLIL у навчанні віртуальної англомовної письмової комунікації учнів середньої школи. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки»*. 2023. № 4. С. 133–146. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/5058/53003> (дата звернення: 22.09.2025).

6. Ardelian O., Kryva L., Vlasenko O., Boiko O., Benkovska N. Cultural exchange and cross-border dynamics in Europe: exploring language, heritage, and shared ideals. *Multidisciplinary Science Journal*. 2024. Vol. 6. P. 1–10. DOI: <https://doi.org/10.31893/multiscience.2024ss0708>.

7. Kurasova N., Stepanova K., Rizak G. The role of virtual reality in creating individualized educational trajectories for students. *Horizons of Innovation: Conference on Multidisciplinary Trends in Science 2024*. Futurity Research Publishing. 2024. P. 154–159. URL: <https://futurity-publishing.com/wp-content/uploads/2024/02/Kurasova-N.-Stepanova-K.-Rizak-G.2024.pdf> (дата звернення: 22.09.2025).

8. Bychuk I., Karpenko O., Sonechko O., Lazareva A., Rizak G. The role of higher education in promoting socio-economic mobility: a bibliographic review.

Futurity Education. 2025. Vol. 5, № 1. P. 110–130. DOI: <https://doi.org/10.57125/FED.2025.03.25.07>.

9. Rega I., Palyukh A., Motsa A., Pysarchuk O., Androshchuk A. Improving the legislative and regulatory support of higher education institutions in Ukraine. *Lex Humana*. 2023. Vol. 15, № 1. P. 574–588. URL: <https://seer.ucp.br/seer/index.php/LexHumana/article/view/2657> (дата звернення: 22.09.2025).

10. Фенцик О. М. Формування академічної грамотності здобувачів вищої освіти у процесі фахової підготовки. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. Т. 2, № 73. С. 226–231. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.73-2.43>.

11. Петрушова Н. В., Зуєнко М. О., Кравченко В. Л., Рудич О. О. Специфіка викладання дисципліни «Іншомовне академічне письмо» для студентів нефілологічних спеціальностей. *Імідж сучасного педагога*. 2024. № 5 (218). С. 78–82. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-5\(218\)-78-82](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-5(218)-78-82).

12. Бурлакова І., Волш О., Сенчило Н. Культура і комунікація: перманентність та симбіоз в історичній ретроспективі. Соціальні комунікації інформаційного суспільства: теоретичні та прикладні аспекти: монографія. Київ: Талком, 2020. С. 28–65. DOI: <https://doi.org/10.18372/42479>.

13. Левченко Т. М., Шимченко Л. А. Академічне письмо як компонент професійної підготовки здобувачів вищої освіти. *Академічні студії*. 2023. № 2. С. 101–106. DOI: <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2023.2.14>.

14. Король Л. Л., Черчата Л. М. Формування у студентів закладу вищої освіти компетенцій академічного письма засобами іноземної мови. *Інноваційна педагогіка*. 2022. № 53 (2). С. 146–150. URI: <https://repository.pdmu.edu.ua/handle/123456789/21512> (дата звернення: 22.09.2025).

15. Харченко І. Формування навичок академічного письма майбутніх фахівців нефілологічного профілю в умовах інформаційно-освітнього середовища. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. № 64 (2). С. 347–351. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/64-2-55>.

16. Геревенко А. М., Ільїна Т. В., Ібрагімова Л. А. Використання цифрових платформ для підвищення якості професійної освіти. *Академічні візії*. 2024. № 31. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/1149> (дата звернення: 22.09.2025).

17. Зуєнко М. О., Воскобойник В. І., Тимінська І. М. Іншомовне академічне письмо як важлива складова підготовки філологів. *Сучасні дослідження з іноземної філології: збірник наукових праць*. 2024. № 2 (26). С. 319–327. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/75723> (дата звернення: 22.09.2025).

18. Осова О. О. Формування іншомовної компетентності академічного письма студентів в умовах цифрового освітнього середовища. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2020. Т. 1, № 45. С. 180–183. DOI: <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2020.45-1.43>.

19. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 22.09.2025).